

Katowice, 20 kwietnia 2012 r.

Znak: WK-6100/46/4/11/12

**Pani
Małgorzata Mańka-Szulik
Prezydent Miasta
Zabrze**

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach: od 20 grudnia 2011 r. do 24 lutego 2012 r., z przerwą od 21 grudnia 2011 r. do 9 stycznia 2012 r., kontrolę kompleksową gospodarki finansowej Miasta Zabrze za okres od 1 stycznia 2007 r. do 24 lutego 2012 r.

Ustalenia kontroli zawarte zostały w protokole kontroli, którego jeden egzemplarz pozostawiono w kontrolowanej jednostce. Prezydent Miasta Zabrze oraz Skarbnik Miasta Zabrze w dniu 1 marca 2012 r. odmówili podpisania protokołu i złożyli pisemne wyjaśnienie, co do przyczyn tej odmowy.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując zarazem wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności, stosownie do treści art. 9 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.).

W zakresie księgowości:

- *Na dzień otwarcia ksiąg rachunkowych budżetu (organu) w 2011 r. wykazano na kontach: 223- „Rozliczenie wydatków budżetowych”, 240- „Pozostałe rozrachunki”, 960- „Skumulowane wyniki budżetu”, 961- „Wynik wykonania budżetu”, 962- „Wynik na pozostałych operacjach”, stany aktywów i pasywów w kwotach innych od występujących na dzień ich zamknięcia w roku poprzednim, tj. 2010. Naruszono tym przepis art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.).*

Do obowiązków Inspektora w Wydziale Budżetu i Analiz Finansowych, należało prowadzenie księgi głównej dla budżetu (organu) oraz dekretywanie i przygotowywanie do księgowania dokumentów finansowych. Nadzór bezpośredni w tym zakresie sprawował Kierownik Referatu Księgowości Budżetu Miasta w Wydziale Budżetu i Analiz Finansowych.

Wniosek nr 1

Zaprowadzić ewidencję księgową budżetu (organu) na ww. kontach w sposób umożliwiający prawidłowe ujmowanie operacji oraz sporządzanie bilansu zamknięcia i bilansu otwarcia tych kont, zgodnie z przepisem art. 5 ustawy z dnia 29 września o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.).

- *W latach 2011 - 2012 (do dnia kontroli), nie ujmowano w księgach rachunkowych jednostki Urzędu Miejskiego w Zabrzu, przypisu należności z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz z tytułu opłat komunikacyjnych na koncie 221- „Należności z tytułu dochodów budżetowych”, również w momencie dokonania wpłaty tych należności. Wpłaty ujmowane były bezpośrednio na stronie Ma konta 720- „Przychody z tytułu dochodów budżetowych”. Powyższe było niezgodne z przepisem art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.) oraz z zasadami funkcjonowania konta 221, określonymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861).*

Ewidencja analityczna według przedsiębiorców, którym wydano zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, prowadzona była w podsystemie KOALA systemu OTAGO w Wydziale Spraw Obywatelskich i umożliwiała kontrolę terminowości wpłat.

W złożonych wyjaśnieniach Naczelnik Wydziału Księgowości, Główny Księgowy Urzędu Miejskiego poinformował, że od 2012 r. ww. dochody będą ujmowane w ewidencji księgowej jednostki na koncie 221.

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Urzędu Miejskiego w Zabrzu, do zadań Wydziału Księgowości należało prowadzenie ewidencji analitycznej i syntetycznej ksiąg rachunkowych Urzędu Miejskiego, nadzór nad pracą wydziału sprawował Naczelnik Wydziału, Główny Księgowy Urzędu Miejskiego. Natomiast zgodnie z zadaniami określonymi w Zarządzeniu Nr 18 /KSU/2010 Prezydenta Miasta Zabrze – Kierownika Urzędu Miejskiego z dnia 29 grudnia 2010 r. w sprawie zasad prowadzenia rachunkowości w Urzędzie Miejskim w Zabrzu - do zadań właściwych Wydziałów merytorycznych (komórek równorzędnych) należało prowadzenie analityki poszczególnych należności o charakterze cywilnoprawnym oraz niepodatkowych należności budżetowych o charakterze publiczno-prawnym.

Wniosek nr 2

Ujmować na koncie 221 – „Należności z tytułu dochodów budżetowych” dochody budżetowe z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz z tytułu opłat komunikacyjnych, stosownie do przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.) oraz postanowień rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 z późn. zm.).

- *W latach 2010 - 2011 ujmowano w ewidencji księgowej budżetu (organu) na koncie 140- „Środki pieniężne w drodze” lokaty wolnych środków budżetowych. Naruszono tym zasady funkcjonowania konta 140 zawarte w załączniku nr 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetu jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142, poz. 1020 z późn. zm.) i w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861), ponieważ na koncie 133 ujemuje się lokaty terminowe dokonywane ze środków rachunku budżetu.*

Ponadto, w obowiązujących ww. okresie wewnętrznych uregulowaniach wprowadzonych zarządzeniami: Nr 127/KSU/2007 Prezydenta Miasta Zabrze – Kierownika Urzędu Miejskiego z dnia 19 listopada 2007 r. ze zmianami i Nr 18 /KSU/2010 Prezydenta Miasta Zabrze – Kierownika Urzędu Miejskiego z dnia 29 grudnia 2010 r. ze zmianami w sprawie zasad prowadzenia rachunkowości w Urzędzie Miejskim w Zabrzu zapisano, że na koncie 140- „Środki pieniężne w drodze” w szczególności ewidencjonuje się lokaty wg banków. Powyższe naruszało przepisy art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

Zgodnie z zakresem czynności aktualizacja zapisów instrukcji o rachunkowości i dekretacja dokumentów w zakresie organu finansowego należała do Inspektora w Wydziale Budżetu i Analiz Finansowych. Nadzór nad pracą wydziału sprawował Zastępca Skarbnika Miasta Zabrze.

Wniosek nr 3

Uaktualnić zapisy dotyczące ewidencjonowania lokat wolnych środków budżetowych w obowiązującym w jednostce Zarządzeniu Nr 18 /KSU/2010 Prezydenta Miasta Zabrze – Kierownika Urzędu Miejskiego z dnia 29 grudnia 2010 r. ze zmianami, w sprawie zasad prowadzenia rachunkowości w Urzędzie Miejskim w Zabrzu, stosownie do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 z późn. zm.), mając na uwadze art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

Wniosek nr 4

Zaprowadzić prawidłową ewidencję księgową w budżecie (organie) dotyczącą przekazywania wolnych środków na lokaty terminowe, mając na uwadze zasady określone w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 z późn. zm.).

- *W latach 2009 - 2011 w ewidencji księgowej budżetu na koncie 134- „Kredyty bankowe” i koncie 260- „Zobowiązania finansowe” nie ujmowano odsetek od kredytów i pożyczek w korespondencji z kontem 909- „Rozliczenia międzyokresowe”. Powyższe naruszało zasady funkcjonowania kont 134, 260, 909 określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetu jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142, poz. 1020 z późn. zm.) oraz określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861) oraz postanowień zakładowego planu kont, przyjętego Zarządzeniami Prezydenta Miasta Zabrze Nr 127/KSU/2007 z dnia 19 listopada 2007 r. i Nr 18/KSU2010 z dnia 29 grudnia 2010 r.*

Do dnia zakończenia kontroli nie dokonano przypisania odsetek od kredytów i pożyczek na ww. kontach.

Ponadto, w latach 2009 - 2011 (do dnia 1 listopada 2011 r.), ewidencja księgowa kredytów na koncie 134- „Kredyty bankowe” i pożyczek na koncie 260- „Zobowiązania finansowe” była prowadzona do kontrahentów zamiast do poszczególnych umów kredytowych i tytułów zobowiązań (umowy pożyczki). Prowadzona w ten sposób ewidencja księgowa uniemożliwiała ustalenie stanu zadłużenia według poszczególnych umów lub tytułów zobowiązań. Powyższe było niezgodne z opisem ww. kont w rozporządzeniach Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetu jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142, poz. 1020 z późn. zm.) oraz z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861).

Osobą odpowiedzialną za dekretnację dokumentów w zakresie Organu Finansowego był Inspektor Referatu Księgowości Budżetu Miasta w Wydziale Budżetu i Analiz Finansowych Urzędu Miejskiego w Zabrzu. Bezpośredni nadzór nad pracownikiem sprawowała Zastępca Naczelnika ww. Wydziału pełniąca funkcję Kierownika Referatu Księgowości Budżetu Miasta.

Wniosek nr 5

Zaewidencjonować na kontach bilansowych 134, 260, 909 w księgach budżetu (organu) odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek. stosownie do przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.) oraz zasad funkcjonowania ww. kont określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 z późn. zm.).

- *W latach 2007 - 2010 zwroty niewykorzystanych dotacji udzielonych z budżetu miasta ujmowano ujemnym (czerwonym) zapisem po stronie Wn konta 224- „Rozliczenie udzielonych dotacji budżetowych”. Stosownie do opisu funkcjonowania konta 224 w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetu jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142, poz. 1020 z późn. zm.) oraz postanowień zakładowego planu kont, przyjętego Zarządzeniem Prezydenta Miasta Zabrze Nr 127/KSU/2007 z dnia 19 listopada 2007 r., konto 224 służy do ewidencji rozliczenia przez organ dotujący udzielonych dotacji budżetowych. Na stronie Wn konta 224 ujmuje się wartość dotacji przekazanych przez organ dotujący, a na stronie Ma - wartość dotacji uznanych za wykorzystane i rozliczone, w korespondencji z kontem 810. Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 224 powinna zapewniać możliwość ustalenia wartości przekazanych dotacji, według jednostek oraz przeznaczenia dotacji. Saldo Wn konta oznacza wartość niewykorzystanych, nierozliczonych dotacji lub wartość dotacji należnych do zwrotu w roku, w którym zostały przekazane.
Osobą odpowiedzialną za prowadzenie księgowości syntetycznej i analitycznej wydatków był Inspektor Referatu Księgowości Jednostki Budżetowej Urzędu w Wydziale Księgowości Urzędu, dekretowanie dowodów księgowych oraz nadzór nad ww. pracownikiem sprawował Kierownik ww. Referatu.*
- *Zaniechano dokonania odpisu w księgach rachunkowych 2010 r. kwoty 32.222,02 zł stanowiącej wysokość wygaszonego zaległego zobowiązania podatkowego z tytułu podatku od nieruchomości podatnika o nr karty kontowej 010230 w związku z przejęciem działki nr 4999/322 na rzecz Gminy Miejskiej Zabrze w trybie art. 66 Ordynacji podatkowej (Dz. U. z 2005 r., Nr 8, poz. 60 z późn. zm.), co naruszyło przepis art. 6 ust. 1 oraz art. 20 ust.1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.). Ujęcie w ewidencji księgowej wygaszenia zaległego zobowiązania podatkowego z tytułu podatku od nieruchomości w zakresie ww. gruntu nastąpiło w miesiącu styczniu 2011 r. na podstawie Decyzji Nr WP.3120.1.2.2011.BG z dnia 13 stycznia 2011 r. Powyższe naruszało postanowienia § 4 ust. 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375) gdzie zapisano, że do udokumentowania odpisu służą umowy lub inne dokumenty, z których w szczególności wynika określony w art. 66 § 4 Ordynacji podatkowej, termin wygaśnięcia zobowiązania podatkowego w stosunku do jednostki samorządu terytorialnego. Przepis art. 66 § 4 Ordynacji podatkowej wskazuje, że za termin wygaśnięcia zobowiązania podatkowego uważa się dzień przeniesienia własności rzeczy lub praw majątkowych. Przejęcie przez Gminę Miejską Zabrze prawa użytkowania wieczystego gruntu Skarbu Państwa działki nr 4999/322 w trybie art. 66 Ordynacji podatkowej, nastąpiło w dniu 14 grudnia 2010 r. na podstawie aktu notarialnego Rep. A nr 14592/2010.
Księgowanie przypisów i odpisów wg poszczególnych podatków i opłat lokalnych należało do Inspektora Wydziału Podatków i Opłat Lokalnych (obecnie Głównego Specjalisty ww. Wydziału), nad którym nadzór sprawował Naczelnik Wydziału.*
- *Nie dokonano na koniec 2010 r. na koncie 221-„Należności z tytułu dochodów budżetowych wg tytułów” rozliczenia kwoty 1.122.286,00 zł z tytułu transakcji z dnia 14 grudnia 2010 r. (akt notarialny Rep. A nr 14565/2010), związanej z zamianą nieruchomości położonych przy ul. Dworskiej i Staromiejskiej stanowiących własność*

Miasta Zabrze oraz w dwóch przypadkach prawa wieczystego użytkowania działek Skarbu Państwa będących w posiadaniu Miasta Zabrze, na nieruchomość położoną przy ul. Mickiewicza 34, stanowiącą własność osób fizycznych. Powyższe naruszało przepis art. 6 ust. 1 w związku z art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.), zgodnie z którym w księgach rachunkowych jednostki należy ująć wszystkie osiągnięte, przypadające na jej rzecz przychody i obciążające ją koszty związane z tymi przychodami dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty a każde zdarzenie, które nastąpiło w okresie sprawozdawczym należy wprowadzić, w postaci zapisu do ksiąg rachunkowych tego okresu sprawozdawczego.

Rozliczenia kwoty 1.122.286,00 zł dokonano w dniu 30 czerwca 2011 r. na podstawie dowodu PK nr 98/06/11 z dnia 7 lipca 2011 r.

Ujęcia w ewidencji księgowej ww. dokumentu PK dokonano ujemnym (czerwonym) zapisem po obu stronach konta 221- „Należności z tytułu dochodów budżetowych wg tytułów”. Stosownie do opisu konta 221 w załączniku nr 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861) oraz w Zarządzeniu Nr 18/KSU/2010 Prezydenta Miasta Zabrze – Kierownika Urzędu Miejskiego z dnia 29 grudnia 2010 r. w sprawie zasad prowadzenia rachunkowości w Urzędzie Miejskim w Zabrzu, na stronie Wn konta 221 ujmuje się ustalone należności z tytułu dochodów budżetowych i zwroty nadpłat, a na stronie Ma zapisy z tytułu wpłaty należności z tytułu dochodów budżetowych oraz odpisy (zmniejszenia) należności.

Wniosek nr 6

Zapewnić prowadzenie ewidencji księgowej przez pracowników Wydziału Księgowości Urzędu i Wydziału Podatków i Opłat Lokalnych w zakresie: stosowania zapisów dodatnich w ewidencji księgowej jednostki, ujmowania operacji gospodarczych w odpowiednich okresach sprawozdawczych, stosownie do przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.) oraz postanowień rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

- *W 2010 r. stwierdzono przypadki nie dotrzymania trzydniowego (dni robocze) terminu (od daty dokonania sprzedaży) sporządzenia dokumentów „SP – Sprzedaż środka trwałego”, i tak:*
 - *dla działek nr 258/24 i nr 1753/1 (sprzedaż w dniu 20 sierpnia 2010 r.) Wydział Zarządzania Nieruchomościami wystawił dokumenty SP w dniu 24 września 2010 r. i przekazał do Wydziału Księgowości w dniu 27 września 2010 r.,*

- dla działek nr 258/24 i nr 1753/1 (sprzedaż w dniu 12 października 2010 r.) Wydział Zarządzania Nieruchomościami wystawił dokumenty SP w dniu 29 listopada 2010 r. i przekazał do Wydziału Księgowości w dniu 30 listopada 2010 r.

Nie dochowanie terminu określonego w „Instrukcji obiegu i kontroli dokumentów księgowych obowiązującej w Urzędzie Miejskim w Zabrzu”, stanowiącej załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 18/KSU/2010 Prezydenta Miasta Zabrze – Kierownika Urzędu Miejskiego z dnia 29 grudnia 2010 r., a wcześniej załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 127/KSU/2007 Prezydenta Miasta Zabrze – Kierownika Urzędu Miejskiego z dnia 19 listopada 2007 r. w sprawie zasad prowadzenia rachunkowości w Urzędzie Miejskim w Zabrzu (ze zmianą dokonaną Zarządzeniem Nr 34/KSU/2009 Prezydenta Miasta Zabrze – Kierownika Urzędu Miejskiego z dnia 1 kwietnia 2009 r.), stanowi naruszenie wewnętrznych uregulowań oraz przepisu art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.).

Zgodnie z ww. regulacjami wewnętrznymi, dokumentem ewidencjonującym sprzedaż środka trwałego (całkowitą) jest dokument „SP”, który wystawia się na podstawie dokumentu sprzedaży środka trwałego (umowy sprzedaży) – dokument „SP” upoważnia Wydział Księgowości Urzędu do wyksięgowania środka trwałego z ewidencji. Dokument „SP” – „Sprzedaż środka trwałego” wystawia Wydział Urzędu (zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Urzędu Miejskiego w Zabrzu prowadzenie ewidencji nieruchomości Miasta i Skarbu Państwa należy do Wydziału Zarządzania Nieruchomościami) w terminie do 3 dni od daty sprzedaży, a następnie Wydział Urzędu przekazuje dokument „SP” do Wydziału Księgowości Urzędu w terminie do 3 dni po sporządzeniu dokumentu (liczba dni oznacza dni robocze).

Wniosek nr 7

Dostosować „Instrukcję obiegu i kontroli dokumentów księgowych” obowiązującą w Urzędzie Miejskim w Zabrzu, w zakresie terminów sporządzania dokumentów księgowych przez Wydziały Urzędu i dalszego ich przekazywania, w sposób umożliwiający ich dotrzymanie, stosownie do przepisu art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.).

- W obowiązującym Zarządzeniu Nr 18/KSU/2010 Prezydenta Miasta Zabrze – Kierownika Urzędu Miejskiego z dnia 29 grudnia 2010 r. w sprawie: zasad prowadzenia rachunkowości w Urzędzie Miejskim w Zabrzu wprowadzono zapis:

- „Zobowiązania księguje się na kontach rozrachunkowych na koniec każdego kwartału”,
- „Dokumenty księgowe, które zostały zapłacone do 6-go dnia następnego kwartału, a dotyczą okresu poprzedniego, zalicza się do poprzedniego kwartału”.

Stosowanie takich wewnętrznych uregulowań w ewidencjonowaniu zdarzeń gospodarczych w księgach jednostki Urzędu Miejskiego w Zabrzu było niezgodne z przepisem art. 40 ust. 2 pkt 2) ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), który wskazuje, że plany kont powinny uwzględniać wszystkie etapy rozliczeń poprzedzające płatność dochodów i wydatków oraz art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.) który stanowi, że do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie.

Zgodnie z zakresem czynności, wnioskowanie o aktualizację zapisów w wewnętrznych uregulowaniach dotyczących polityki rachunkowości należało do Naczelnika Wydziału księgowości Urzędu, Głównego księgowego Urzędu Miejskiego w Zabrzu.

Wniosek nr 8

Uzupełnić przepisy wewnętrzne regulujące politykę rachunkowości Urzędu Miejskiego w Zabrzu o zasady ujmowania zobowiązań na kontach rozrachunkowych na koniec każdego miesiąca, mając na uwadze przepisy art. 40 ust. 2 pkt 2) ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.) i przepisy art. 20 ust. 1 oraz art. 10 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.).

W zakresie dochodów budżetowych:

- *Do dnia 14 lutego 2012 r. zaniechano wezwania podatników (osoby fizyczne, małżeństwo), dla których organ podatkowy zaprowadził dwie karty kontowe o nr 303826 17 i 210024, w związku z nabyciem w dniu 14 grudnia 2010 r. w drodze zamiany nieruchomości gminnych zlokalizowanych: przy ul. Dworskiej (nr ewidencji podatkowej 210024) obejmujących działki o nr 6687/32, 6695/33, 6692/33, 6693/33, 6694/33, 6696/33, 6560/32, 7236/32, 7237/32, 7238/32, 7239/32, 7240/32, 7241/32, 7242/32, 6651/32, 6690/32, 7243/32, 7244/32, 7245/32, 7246/32, 7247/32, 7248/33, 7249/32, 7250/33, 7251/33, 7252/33 i 6684/33 o łącznej pow. 6.316 m² oraz przy ul. Staromiejskiej (nr ewidencji podatkowej 30382617) obejmujących działki o nr 6321/593, 6322/593 i 594 o łącznej pow. 7.382 m² do udzielenia wyjaśnień celem ustalenia faktycznego stanu opodatkowania w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami. Powyższe niezgodne było z przepisami art. 272 pkt 3, art. 274 a § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 z późn. zm.) w związku z art. 1a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 121, poz. 844 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 z późn. zm.). Ponadto, nie podjęto działań celem wydania decyzji ustalającej wysokość zobowiązania podatkowego w zakresie opodatkowania nieruchomości oznaczonej nr ewidencyjnym 594, czym naruszono przepisy art. 21 § 1 pkt 2, § 5 ustawy Ordynacja podatkowa w związku z art. 6 ust. 1, ust. 6, ust. 7 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.*

Podatnicy (małżeństwo) w dniu 21 grudnia 2010 r. złożyli wykaz nieruchomości, zgodnie z treścią którego zadeklarowali do opodatkowania ww. nieruchomości, wg stawki przewidzianej dla gruntów pozostałych, korygując go kolejno w dniu 7 stycznia 2011 r. w związku z odsprzedażą części nieruchomości oraz w dniu 17 stycznia 2011 r. w związku ze stwierdzonym podczas wznowienia znaków granicznych działki oznaczonej nr 594 ubytkiem jej powierzchni.

Organ podatkowy kolejno decyzjami: znak Wp.3120.3.36379.2011.KD z dnia 21 marca 2011 r. (dot. nieruchomości przy ul. Dworskiej) oraz znak WP.3120.3.35893.2011. JJAR z dnia 1 marca 2011 r. (dot. nieruchomości przy ul. Staromiejskiej) objął podatników wymiarem podatku od nieruchomości (uwzględniając opisaną wyżej korektę) wg stawki dotyczącej gruntów pozostałych (zgodnie z deklaracją podatników), nie uwzględniając przy tym powierzchni 1.562 m² działki oznaczonej nr 594.

Ponadto, zgodnie z zapisem powołanej wyżej umowy z dnia 14 grudnia 2010 r., przedmiotem której była zamiana nieruchomości gminnych położonych przy ul. Dworskiej i Staromiejskiej na nieruchomość położoną przy ul. Mickiewicza 34 (własność małżeństwa, osób fizycznych), nabywcy nieruchomości gminnych oświadczyli, iż nabycie następuje z majątku wspólnego małżonków, lecz na potrzeby prowadzonej przez jednego z nich działalności gospodarczej. W myśl natomiast przepisu art. 1 a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 121,

poz. 844 a następnie Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 z późn. zm.), grunty, budynki i budowle będące w posiadaniu przedsiębiorcy lub innego podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą nierozzerwalnie związane są z prowadzeniem działalności gospodarczej, a tym samym podlegają opodatkowaniu jako związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, za wyjątkiem budynków mieszkalnych oraz gruntów związanych z tymi budynkami, a także gruntów, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. b, chyba że przedmiot opodatkowania nie jest i nie może być wykorzystywany do prowadzenia tej działalności ze względów technicznych.

Przeprowadzona przez organ podatkowy w toku prowadzonych czynności kontrolnych weryfikacja faktycznego stanu opodatkowania skutkowałą wstrzymaniem naliczenia wymiaru podatku na rok 2012 oraz wystosowaniem postanowień o wszczęciu postępowania podatkowego mającego na celu ustalenie prawidłowego wymiaru podatku od nieruchomości na rok 2012. W kwestii decyzji wymiarowych za rok 2011 wystosowano prośbę do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Katowicach o możliwość wzruszenia decyzji ostatecznych w trybie stwierdzenia ich nieważności.

Dodatkowo, zaprowadzenie w roku 2010 dla ww. podatników odrębnych kont w zakresie ewidencji analitycznej wpłat dotyczących tego samego podatku, tj. od nieruchomości, lecz w ramach wydzielonych obrębów Miasta Zabrze, stało w sprzeczności z postanowieniami § 11 ust. 3 pkt 1 i ust. 4 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 21 czerwca 2006 r. w sprawie zasad rachunkowości i planu kont w zakresie ewidencji podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 112, poz. 761), a od 1 stycznia 2011 r. z postanowieniami § 11 ust. 3 pkt 1 i ust. 4 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375). Zgodnie z powyższymi przepisami, konta szczegółowe (czyli karty kontowe) prowadzone są do kont analitycznych i służą do rozrachunków z podatnikami z tytułu podatków, które podlegają przypisaniu na ich kontach i konta te prowadzi się w następujący sposób: dla każdego podatnika prowadzi się odrębne konto w każdym podatku. Zgodnie z obowiązującym od 1 stycznia 2011 r. postanowieniem § 9 pkt 3 zawartym w Zarządzeniu Nr 18/KSU/2010 z dnia 29 grudnia 2010 r. regulującym zasady rachunkowości, w tym również zasady ewidencji podatków i opłat lokalnych, pracownikom wymiaru powierzono obowiązek dołączania nowo nabywanych nieruchomości do już posiadanej przez podatnika aktywnej karty kontowej, bez względu na położenie nabytej nieruchomości.

- W okresie od grudnia 2008 r. do stycznia 2012 r. zaniechano wezwania nabywcy komunalnego lokalu mieszkalnego, zgodnie z aktem notarialnym Repertorium A nr 16298/2008 z dnia 17 listopada 2008 r., podatnika o nr karty kontowej 928747-17 do złożenia informacji w sprawie podatku od nieruchomości od osób fizycznych oraz nie podjęto działań celem wydania decyzji ustalających wysokość zobowiązania podatkowego za okres od grudnia 2008 r. do 2012 r. Powyższe niezgodne było z przepisami art. 274 a § 1 i art. 21 § 1 pkt 2, § 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 z późn. zm.) w związku z art. 6 ust. 1, ust. 6, ust. 7 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 121, poz. 844 oraz Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 z późn. zm.).

Łączna kwota należnego podatku z tytułu opodatkowania przedmiotu powołanej wyżej umowy sprzedaży z dnia 17 listopada 2008 r. za okres od grudnia 2008 do stycznia 2012 r. wyniosła 245,00 zł.

W toku czynności kontrolnych organ podatkowy w dniu 16 lutego 2012 r. wezwał podatnika o złożenie informacji w sprawie podatku od nieruchomości.

Zadania w zakresie prowadzenia postępowań podatkowych związanych z wymiarem podatku od nieruchomości osób fizycznych należały do pracowników Wydziału Podatków i Opłat Lokalnych, bezpośredni nadzór nad którymi sprawował Główny Specjalista ds. Wymiaru Podatków i Opłat Lokalnych.

Wniosek nr 9

Założyć jedną kartę kontową dla podatnika, dla którego prowadzono karty kontowe o numerach 303826 17 i 210024, mając na uwadze przepisy § 11 ust. 3 pkt 1 i ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375).

Wniosek nr 10

Przeanalizować prawidłowość opodatkowania podatkiem od nieruchomości podatników (małżeństwo) o nr kart kontowych 303826 17 i 210024 za rok 2011 oraz dokonać analizy w zakresie prawidłowego opodatkowania nieruchomości będących w posiadaniu ww. podmiotu za rok 2012, mając na uwadze przepisy art. 274a i art. 272 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 z późn. zm.), w związku z przepisami ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 z późn. zm.).

Wniosek nr 11

Objąć podatkiem od nieruchomości, w związku z brakiem ustalenia zobowiązania podatkowego nieruchomość gruntową oznaczoną nr ewidencyjnym 594 (dot. podatników o nr kart kontowych 303826 17 i 210024) oraz nieruchomość lokalową (dot. podatnika o nr karty kontowej 928747-17), mając na uwadze przepisy art. 21 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 z późn. zm.) w związku z art. 6 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 z późn. zm.).

- *Zaniechano wezwania podatnika o numerze karty kontowej 010230 do dokonania korekty podatku od nieruchomości na 2010 r. za miesiąc lipiec 2010 r. W dniu 16 czerwca 2010 r. podatnik nr 010230 przeniósł na rzecz Gminy Miejskiej Zabrze prawo użytkowania wieczystego gruntu Skarbu Państwa, działek nr 4747/322 i 4748/322, w trybie art. 66 Ordynacji podatkowej. Następnie w złożonej do Urzędu Miejskiego w Zabrzu korekcie deklaracji podatku od nieruchomości na 2010 r. z dnia 28 lipca 2010 r. wskazał obniżenie wysokości podatku od nieruchomości w związku z powyższym faktem począwszy od miesiąca sierpnia 2010 r. Stosownie do art. 272 w związku z art. 274 § 1 pkt 1 Ordynacji podatkowej, organ podatkowy dokonuje czynności sprawdzających a w razie stwierdzenia, że deklaracja zawiera błędy rachunkowe lub inne oczywiste pomyłki, koryguje deklarację lub zwraca się do składającego deklarację o dokonanie korekty, natomiast zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613), jeżeli w trakcie roku podatkowego zaistniało zdarzenie mające wpływ na wysokość opodatkowania w tym roku, a w szczególności zmiana sposobu wykorzystywania przedmiotu opodatkowania lub jego części, podatek ulega obniżeniu lub podwyższeniu, poczynając od pierwszego dnia miesiąca*

następującego po miesiącu, w którym nastąpiło to zdarzenie. Powyższe świadczy o nierzetelnie przeprowadzonych czynnościach sprawdzających ww. korektę deklaracji podatku od nieruchomości na 2010 r. przez Podinspektora Wydziału Podatków i Opłat Lokalnych. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik ww. Wydziału.

Wezwanie podatnika nr 010230 o dokonanie korekty za miesiąc lipiec deklaracji podatku od nieruchomości na 2010 r. wystosowano w trakcie kontroli, tj. 9 lutego 2012 r.

Wniosek nr 12

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Wydziału Podatków i Opłat Lokalnych w zakresie: weryfikacji danych deklarowanych do opodatkowania przez podatników podatku od nieruchomości, prawidłowego dokonywania wymiaru podatku od nieruchomości oraz przeprowadzania postępowań podatkowych, stosownie do przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 z późn. zm.), ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

- *Zaniechano podjęcia działań mających na celu weryfikację terminowego wnoszenia opłat z tytułu zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych na rachunek gminy. W 2011 r. opłaty wniesione przez dwóch przedsiębiorców o numerach zezwoleń: I/60/C/11, I/59/B/11, I/58/A/11, I/177/A/11, wpłynęły na rachunek gminy w dniu 2 i 3 czerwca 2011 r. w łącznej kwocie 4.032,00 zł. Zgodnie z przepisem art. 11¹ ust. 7 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.), opłata wnoszona jest na rachunek gminy w każdym roku kalendarzowym objętym zezwoleniem w trzech równych ratach w terminach do 31 stycznia, 31 maja i 30 września danego roku kalendarzowego. W toku kontroli nie przedstawiono dowodów przelewów potwierdzających dokonanie operacji finansowej w terminie do 31 maja. Ww. okresie zadania związane z kontrolą terminowości wnoszonych opłat należały do byłego Inspektora Referatu Działalności Gospodarczej w Wydziale Spraw Obywatelskich, nadzór nad pracownikiem sprawował były Kierownik Referatu Działalności Gospodarczej.*

Wniosek nr 13

Zapewnić weryfikację terminów wnoszonych opłat z tytułu zezwolenia na sprzedaż alkoholu przelewami na rachunek gminy przez pracowników Referatu Działalności Gospodarczej w Wydziale Spraw Obywatelskich, aby w uzasadnionych przypadkach wystawiać niezwłocznie decyzje o wygaszaniu zezwoleń, stosownie do przepisów ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

W zakresie wydatków bieżących:

- *Nie udzielono p. Małgorzacie Mańka-Szulik – Prezydentowi Miasta Zabrze urlopu wypoczynkowego za lata 2008 - 2009 w terminie określonym w art. 168 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm.), zgodnie*

z treścią którego urlop powinien być udzielony najpóźniej do końca pierwszego kwartału roku następnego za rok poprzedni.

Wyплаты ekwiwalentu za 38 dni niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego przysługującego za lata 2008 - 2009 dokonano w dniu 9 grudnia 2010 r. w wysokości 22.289,28 zł brutto.

Czynności z zakresu prawa pracy wobec Prezydenta Miasta Zabrze w okresie do 31 grudnia 2008 r. wykonywał Przewodniczący Rady Miejskiej Zabrze, natomiast z dniem 2 stycznia 2009 r. obowiązki te powierzono p. Krzysztofowi Lewandowskiemu – I Zastępcy Prezydenta Miasta Zabrze.

W zakresie dotacji dla podmiotów spoza sektora finansów publicznych:

- *Przyjęto do rozliczenia dotacji udzielonej w 2007 r. Klubowi Gimnastycznemu „ISKRA” Zabrze: listę płac za miesiąc styczeń 2007 r. oraz faktury obejmujące koszty poniesione przez Klub przed dniem podpisania umowy dotacji Nr CRU/571/2007, tj. przed dniem 22 lutego 2007 r. na łączną kwotę 2.299,91 zł. Kwotę tą stanowiły:*

- faktura z dnia 2 lutego 2007 r. na kwotę brutto 300,00 zł za usługę rachunkową za miesiąc styczeń 2007 r.,*
- listy płac za miesiąc styczeń 2007 r. (daty wypłaty: 10 luty 2007 r.) na kwotę brutto 1.279,91 zł,*
- część faktury z dnia 24 lutego 2007 r., dotyczącej kosztów poniesionych w okresie od rozpoczęcia obozu szkoleniowego w Nysie do dnia 21 lutego 2007 r. – według wyjaśnienia Naczelnika Wydziału Kultury i Sportu na kwotę 720,00 zł.*

Zgodnie z przepisem art. 176 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.), w związku z art. 16 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873 z późn. zm.), zlecenie zadania i udzielenie dotacji następuje na podstawie umowy jednostki samorządu terytorialnego z podmiotem dotowanym. W tym przypadku zadanie zlecono dnia 22 lutego 2007 r.

Zadania w zakresie kontroli merytorycznej, wynikające z postanowień art. 17 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873 z późn. zm.), zgodnie z którymi organ administracji publicznej zlecający zadanie publiczne dokonuje kontroli i oceny realizacji zadania, a w szczególności prawidłowości wykorzystania środków publicznych otrzymanych na realizację zadania, należały w tamtym okresie do byłego Głównego Specjalisty w Wydziale Kultury i Sportu. Nadzór nad pracownikiem sprawował Naczelnik Wydziału Kultury i Sportu.

Wniosek nr 14

Przeanalizować prawidłowość rozliczenia dotacji udzielonej umową z dnia 22 lutego 2007 r. przez Miasto Zabrze Klubowi Sportowemu (Gimnastycznemu) „ISKRA” Zabrze na podstawie umowy Nr CRU/571/2007 na zadanie z zakresu kultury fizycznej, sportu, rekreacji i turystyki w roku 2007, a w przypadku stwierdzenia wykorzystania dotacji w nieprawidłowej wysokości, wyegzekwować jej zwrot, mając na uwadze przepis art. 252 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

- *W zestawieniu wykorzystania dotacji udzielonych klubom sportowym przez Gminę Miejską Zabrze w 2009 r. wskazano wykorzystanie w całości dotacji w kwocie 93.000,00 zł, przekazanej za umową Nr CRU/509/2009 z dnia 24 lutego 2009 r. Klubowi Sportowemu „ISKRA” Zabrze, pomimo przedłożenia przez klub sprawozdania*

końcowego, z którego wynikało, że tytułem otrzymanej dotacji wykorzystano kwotę 90.078,50 zł.

Według pisemnej informacji Głównego Księgowego Urzędu Miejskiego w Zabrzu ww. zestawienie wpłynęło do Wydziału Księgowości w dniu 15 lutego 2010 r. Natomiast sprawozdanie końcowe klubu zostało złożone w dniu 20 stycznia 2010 r. w Urzędzie Miejskim w Zabrzu. Powyższe zestawienie stanowiło podstawę ujęcia w ewidencji księgowej jednostki Urząd Miejski w Zabrzu na koncie 224- „Rozliczenie udzielonych dotacji budżetowych” (na wydruku konto 224- „Rozrachunki budżetu”), dotacji jako całkowicie wykorzystanej i rozliczonej do pełnej kwoty otrzymanych przez klub środków. Skutkiem przedłożenia przez Wydział Kultury i Sportu powyższego zestawienia wykorzystanych dotacji, było nieprawidłowe ujęcie na dzień 31 grudnia 2009 r. rozliczenia przedmiotowej dotacji na ww. koncie analitycznym prowadzonym dla Klubu Sportowego „ISKRA” Zabrze oraz niewykazanie na dzień bilansowy należności na kwotę 2.921,50 zł.

Nie dokonanie zwrotu niewykorzystanej dotacji w terminie do dnia 31 stycznia 2010 r. przez Klub Sportowy „ISKRA” naruszało przepis art. 251 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

W dniach 23 i 30 marca 2010 r. Klub Sportowy „ISKRA” Zabrze dokonał zwrotu niewykorzystanej części dotacji (wraz z odsetkami) w kwotach odpowiednio 2.675,93 zł i 331,69 zł. Powyższe wpłaty zostały ujęte na koncie 130- „Rachunek bieżący jednostki budżetowej”, dział 926- „Kultura fizyczna”, rozdział 92605- „Zadania w zakresie kultury fizycznej”, paragraf 291- „Wpływy ze zwrotów dotacji” w korespondencji z kontem 750- „Przychody i koszty finansowe”.

Natomiast w okresie po 1 lutym 2010 r. do 23 marca 2010 r. nie została wydana decyzja w odniesieniu do ustalenia należności budżetowej, w myśl przepisu art. 60 pkt 1) w związku z art. 61 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy o finansach publicznych.

Sporządzanie zestawienia wykorzystania dotacji oraz zadania dotyczące rozliczenia dotacji za 2009 r. w zakresie kontroli merytorycznej należały do pracowników Wydziału Kultury i Sportu, nad którymi nadzór sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Wniosek nr 15

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Wydziału Kultury i Sportu w zakresie: dokonywania kontroli prawidłowości wykorzystania środków publicznych otrzymanych na realizację zadania przez dotowane podmioty i przekazywania informacji do Wydziału Księgowości, stosownie do przepisów ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z dnia 24 kwietnia 2003 r. (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 153 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

W zakresie udzielania i realizacji zamówień publicznych:

- W zakresie przygotowania w 2010 r. postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego na roboty budowlane w zadaniu inwestycyjnym pn. „Adaptacja budynku przy ul. Roosevelta 32 na potrzeby dydaktyczno-edukacyjne Wydziału Organizacji i Zarządzania Politechniki Śląskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013”, stwierdzono zaniechanie przez Zamawiającego ustalenia wartości przewidywanych zamówień uzupełniających na roboty budowlane na podstawie kosztorysu inwestorskiego. Powyższym naruszono przepisy art. 32 ust 1 w zw. z art. 33 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień

publicznych (t.j. Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.). Przepis art. 32 ust. 1 ustawy Pzp stanowi, że wartość zamówienia winna obejmować całkowite koszty związane z wykonaniem zamówienia publicznego, bez podatku od towarów i usług, a jej ustalenie przez zamawiającego winno nastąpić z należytą starannością, czyli starannością ogólnie wymaganą w stosunkach danego rodzaju.

Ponadto, zgodnie z przepisem art. 32 ust. 3 ustawy Pzp: „jeżeli zamawiający przewiduje udzielanie zamówień uzupełniających, o których mowa w art. 67 ust. 1 pkt 6 lub 7 ustawy Pzp, przy ustalaniu wartości zamówienia uwzględnia się wartość zamówień uzupełniających”. W przypadku zatem przewidywanych zamówień uzupełniających i obowiązku wynikającego z dyspozycji przepisu art. 32 ust. 3 ustawy Pzp podstawą do ustalenia wartości zamówienia jest szacunkowe wynagrodzenie za realizację zamówienia podstawowego powiększone o szacunkowe wynagrodzenie wykonawcy za wykonanie zamówień uzupełniających.

Stan rzeczy ustalony w toku czynności kontrolnych jest taki, że Zamawiający przewidział w ogłoszeniu o zamówieniu udzielenie zamówień uzupełniających. Wartość opisywanego zadania inwestycyjnego została ustalona na podstawie kosztorysu inwestorskiego na kwotę 13.573.444,43 zł netto. Przy czym, wartość przewidywanych zamówień uzupełniających - 2.262.240,74 zł została ustalona jedynie w wysokości procentowej od wartości zamówienia podstawowego. Zamawiający na okoliczność ustalenia wartości zamówień uzupełniających na roboty budowlane zaniechał sporządzenia kosztorysu inwestorskiego.

Stwierdzenia natomiast wymaga, że wartość zamówienia uzupełniającego na roboty budowlane powinna zostać ustalona w sposób wskazany w przepisie art. 33 ustawy Pzp, czyli na podstawie kosztorysu inwestorskiego - czego Zamawiający nie uczynił.

Wartość szacunkowa niniejszego zamówienia na roboty budowlane została ustalona przez pracownika Wydziału Inwestycji Urzędu Miejskiego w Zabrzu.

- Udzielono w 2011 r. w toku realizacji zadania inwestycyjnego pn. „Adaptacja budynku przy ul. Roosevelta 32 na potrzeby dydaktyczno-edukacyjne Wydziału Organizacji i Zarządzania Politechniki Śląskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013” - zamówień dodatkowych w trybie z wolnej ręki na łączną kwotę 425.510,00 zł brutto, pomimo braku zaistnienia przesłanki do zastosowania tego trybu udzielenia zamówienia, wymaganej w przepisie art. 67 ust. 1 pkt 5 lit. b ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.). Zgodnie z art. 67 ust. 1 pkt 5 lit. a i b ustawy - Prawo zamówień publicznych zamówieniami dodatkowymi mogą być wyłącznie zamówienia których wykonanie stało się konieczne na skutek sytuacji niemożliwej wcześniej do przewidzenia, jeżeli:
 - z przyczyn technicznych lub gospodarczych oddzielenie zamówienia dodatkowego od zamówienia podstawowego wymagałoby poniesienia niewspółmiernie wysokich kosztów lub
 - wykonanie zamówienia podstawowego jest uzależnione od wykonania zamówienia dodatkowego.

Tym samym, nie każde rozszerzenie zakresu zamówienia podstawowego będzie skutkowało tym, iż wystąpi zamówienie dodatkowe. Ma to miejsce w przypadku, gdy zamawiający przy dochowaniu należytej staranności, na etapie przygotowania postępowania o udzielenie zamówienia nie mógł przewidzieć konieczności wykonania pewnych robót. Należy podkreślić, iż nie chodzi zatem tutaj o roboty budowlane nieprzewidziane na etapie zamówienia podstawowego, ale roboty niemożliwe do przewidzenia - pomimo zachowania należytej staranności.

W opisywanym przypadku Zamawiający udzielił w trybie z wolnej ręki na rzecz dotychczasowego wykonawcy - zamówień dodatkowych na łączną kwotę 425.510,00 zł brutto na podstawie:

- umowy Nr CRU/110/2011 z dnia 3 stycznia 2011 r.,*
- umowy Nr CRU/ 1448/2011 z dnia 20 maja 2011 r.,*
- umowy Nr CRU/ 2590/2011 z dnia 10 sierpnia 2011 r.*

Zgodnie z decyzją Nr 498/2005 o pozwoleniu na budowę z dnia 23 sierpnia 2005 r. Inwestorem w niniejszym zadaniu inwestycyjnym pierwotnie była Politechnika Śląska w Gliwicach, która opracowała dokumentację projektową oraz uzyskała wymagane pozwolenie na budowę na mocy decyzji administracyjnej Nr 498/2005 znak: WA.III-SJ-7353-2-31/2005 wydanej w dniu 23 sierpnia 2005 r. z upoważnienia Prezydenta Miasta Zabrze przez Naczelnika Wydziału Architektury Urzędu Miejskiego w Zabrzu.

Jednakże na mocy decyzji z dnia 25 lipca 2007 r. (znak WB.II-JS-7353-I-07/2007) ww. decyzja o pozwoleniu na budowę została przeniesiona na rzecz Gminy Miejskiej Zabrze. Powyższe wynikało z faktu nieuzyskania przez Politechnikę Śląską dofinansowania na realizację opisywanego zadania ze Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. Na mocy uchwały budżetowej nr V/50/07 z dnia 12 lutego 2007 r. Rady Miejskiej Wydział Inwestycji Urzędu Miejskiego w Zabrzu przystąpił do realizacji w/w zadania ze środków własnych Gminy Zabrze.

Zamawiający - Gmina Miejska Zabrze, w wyniku przeprowadzonego w 2010 r. przetargu nieograniczonego na realizację opisywanego zadania inwestycyjnego, udzieliła zamówienia podstawowego oraz ww. zamówień dodatkowych.

Stan faktyczny ustalony w toku czynności kontrolnych jest taki, że wykonawca w toku realizacji zamówienia podstawowego, pod groźbą odstąpienia od umowy w sprawie zamówienia publicznego Nr CRU 2242/2010 z dnia 20 lipca 2010 r., wielokrotnie występował do Zamawiającego z pisemnymi żądaniem wprowadzenia zmian w dokumentacji projektowej oraz udzielenia na jego rzecz zamówień dodatkowych. Argumentując konieczność wykonania zamówień dodatkowych wykonawca podnosił, że zachodzi „niezgodność dokumentacji projektowej z istniejącym stanem technicznym modernizowanego obiektu”, wskazując przy tym na „szereg prac dodatkowych nieuwjętych w dokumentacji projektowej oraz konieczność przeprojektowania szeregu przyjętych rozwiązań projektowych”.

Zamawiający w toku realizacji zamówienia podstawowego nie kwestionował powyższych uwag wykonawcy dotyczących wadliwych rozwiązań projektowych i za pośrednictwem Projektanta wprowadził pożądane zmiany w dokumentacji projektowej.

Ponadto, w związku z niezgodnością dokumentacji projektowej z istniejącym stanem technicznym modernizowanego obiektu, Zamawiający na żądanie wykonawcy przesunął umowny termin wykonania opisywanego zadania o 91 dni oraz udzielił na rzecz tegoż wykonawcy opisywanych zamówień dodatkowych.

W świetle opisywanego stanu faktycznego stwierdzenia wymaga, że nie można uznać, iż wadliwie opracowana dokumentacja projektowa, na podstawie której dokonano wyboru najkorzystniejszej oferty, może świadczyć o tym, że wykonanie ww. zamówień dodatkowych jest skutkiem sytuacji niemożliwej wcześniej do przewidzenia. Brak podstaw prawnych by roboty budowlane będące następstwem niestaránnie przeprowadzonego procesu inwestycyjnego można było zlecić w trybie z wolnej ręki jako zamówienia dodatkowe.

Ww. zamówienia dodatkowe zostały udzielone w trybie z wolnej ręki przez p. Małgorzatę Mańkę - Szulik – Prezydenta Miasta Zabrze.

Wniosek nr 16

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miejskiego w Zabrzu, którzy ustalają wartość zamówienia, stosownie do wymogów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759) mając na uwadze przepisy art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

W zakresie gospodarowania mieniem komunalnym:

- *Nieprawidłowo ustalono w pierwszej połowie 2008 r. wartości prawa własności gruntu bądź prawa wieczystego użytkowania gruntu, związanego ze sprzedawanymi lokalami mieszkalnymi.*

Powyższe stało w sprzeczności z przepisami art. 67 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 z późn. zm.), w związku z art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a) oraz art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) oraz postanowieniami Uchwały Nr XLV/524/98 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 19 stycznia 1998 r. w sprawie określenia zasad sprzedaży lokali mieszkalnych i użytkowych a także domów jednorodzinnych stanowiących własność Gminy Miejskiej Zabrze oraz zasad udzielania bonifikat od ceny ich sprzedaży. Zgodnie z powołaną podstawą prawną, przy sprzedaży nieruchomości w drodze bezprzetargowej, cenę nieruchomości ustala się w wysokości nie niższej niż jej wartość. Przy czym, do wyłącznej właściwości rady gminy należy podejmowanie uchwał w sprawach dotyczących m.in. zasad nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości. Organowi wykonawczemu ustawodawca powierzył natomiast wykonanie uchwał rady gminy i zadań gminy określonych przepisami prawa.

W myśl postanowień ww. uchwały, w przypadku sprzedaży samodzielnych lokali mieszkaniowych lub domów jednorodzinnych na rzecz najemców organ stanowiący określił wysokość bonifikaty, która kształtować się miała na poziomie 90% ceny nieruchomości ustalonej zgodnie z art. 67 ust. 3 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Przy ustalaniu natomiast podstawy do wyliczenia bonifikaty stosowano zasadę polegającą na zwiększaniu wartości udziału w gruncie, wynikającej z operatu szacunkowego o krotność liczby 10. Zgodnie z wyjaśnieniami, powyższą zasadę wprowadzono na podstawie pisemnego polecenia p. Jerzego Werety – byłego Zastępcy Prezydenta Miasta Zabrze (kadencji 2002-2006), a następnie powtórzono w Zarządzeniu Nr 759/GG/2006 Prezydenta Miasta Zabrze z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie określenia zasad ustalania cen sprzedaży lokali mieszkalnych na rzecz najemców. Zarządzenie to unieważnione zostało przez Wojewodę Śląskiego. Przesłankę do unieważnienia zarządzenia, wg organu nadzoru, stanowiło bezpodstawne sformułowanie przez Prezydenta Miasta Zabrze ogólnych zasad ustalania cen lokali mieszkalnych sprzedawanych na rzecz najemców. Wyłączna kompetencja w powyższym zakresie należała zatem do organu stanowiącego, co znalazło w przedmiotowym przypadku odzwierciedlenie w powołanej wyżej uchwale Rady Miejskiej w Zabrzu, określającej wyłącznie wysokość bonifikaty, a nie stanowiącej o zwiększeniu wartości gruntu na potrzeby udzielenia bonifikaty. Informacji takiej nie uwzględniano również w indywidualnych Zarządzeniach Prezydenta Zabrze w sprawie sprzedaży konkretnych lokali mieszkalnych.

Powyższe dotyczyło 15 lokali mieszkalnych sprzedanych na podstawie następujących aktów notarialnych:

- umowy sprzedaży lokalu Repertorium A nr 4315/2008 z 8 kwietnia 2008 r.;

- umowy ustanowienia odrębnej własności lokalu i sprzedaży Repertorium A nr 12639/2008 z 26 sierpnia 2008 r.;
- umowy ustanowienia odrębnej własności lokalu i sprzedaży Repertorium A nr 2370/2008 z 7 lutego 2008 r.;
- umowy ustanowienia odrębnej własności i sprzedaży lokalu oraz oddanie udziału w użytkowanie wieczyste Repertorium A nr 412/2008 z 14 stycznia 2008 r.;
- umowy ustanowienia odrębnej własności i sprzedaży lokalu Repertorium A nr 10811/2008 z 1 lipca 2008 r.;
- umowy ustanowienia odrębnej własności lokalu i sprzedaży Repertorium A nr 1469/2008 z 24 stycznia 2008 r.;
- umowy sprzedaży lokalu Repertorium A nr 4251/2008 z 4 kwietnia 2008 r.;
- umowy sprzedaży lokalu Repertorium A nr 2661/2008 z 29 lutego 2008 r.;
- umowy ustanowienia odrębnej własności lokalu i sprzedaży Repertorium A nr 3536/2008 z 28 lutego 2008 r.;
- umowy ustanowienia odrębnej własności lokalu i sprzedaży Repertorium A nr 12646/2008 z 26 sierpnia 2008 r.;
- umowy ustanowienia odrębnej własności i sprzedaży lokalu oraz oddanie udziału w użytkowanie wieczyste Repertorium A nr 1330/2008 z 8 lutego 2008 r.;
- umowy sprzedaży lokalu Repertorium A nr 7149/2008 z 6 czerwca 2008 r.;
- umowy ustanowienia odrębnej własności lokalu i sprzedaży Repertorium A nr 3564/2008 z 28 lutego 2008 r.;
- umowy ustanowienia odrębnej własności lokalu i sprzedaży Repertorium A nr 3529/2008 z 28 lutego 2008 r.;
- umowy sprzedaży lokalu Repertorium A nr 1111/2008 z 25 stycznia 2008 r.

Począwszy od drugiej połowy 2008 r. Prezydent Miasta każdorazowo w odrębnych zarządzeniach dotyczących sprzedaży konkretnych lokali mieszkalnych ustala zasadę obliczenia wartości ułamkowej części gruntu poprzez dziesięciokrotne zwiększenie jej wartości określonej w operacie szacunkowym.

Prowadzenie spraw związanych ze zbyciem nieruchomości zabudowanych i niezabudowanych będących własnością Miasta oraz Skarbu Państwa w trybach przewidzianych w ustawie o gospodarce nieruchomościami należało do zadań pracowników Referatu Zbywania Nieruchomości w Wydziale Obrotu Nieruchomościami. Bezpośredni nadzór nad pracownikami do września 2011 r. sprawował Kierownik tegoż Referatu, aktualnie oddelegowany do Referatu Ewidencji i Udostępniania Mienia w Wydziale Zarządzania Nieruchomościami.

- W informacji o stanie mienia komunalnego za 2010 r. (obejmującej okres od 30 września 2009 r. do 31 grudnia 2010 r.) w zakresie zmian w stanie mienia komunalnego wykazano dane dotyczące ilości i powierzchni sprzedanych nieruchomości niezabudowanych niezgodne ze stanem wynikającym z rejestru sprzedaży, prowadzonym przez Wydział Obrotu Nieruchomościami.

Naruszono tym przepis art. 267 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157 poz. 1240 z późn. zm.). Zgodnie z przytoczonym przepisem, zarząd jednostki samorządu terytorialnego przedstawia, w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku budżetowym, organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego informację o stanie mienia jednostki samorządu terytorialnego, zawierającą m.in. dane o zmianach w stanie mienia komunalnego od dnia złożenia poprzedniej informacji.

Powyższe było wynikiem przekazania błędnych danych dotyczących ilości i powierzchni sprzedanych nieruchomości niezabudowanych przez pracowników Wydziału Obrotu Nieruchomościami do Wydziału Zarządzania Nieruchomościami, w którym pracownicy przygotowali informację o stanie mienia komunalnego za 2010 r.

Informację o stanie mienia komunalnego Gminy Miasta Zabrze za 2010 r. zatwierdziła p. Małgorzata Mańka – Szulik – Prezydent Miasta Zabrze.

Wniosek nr 17

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miejskiego, do zadań których należy przygotowanie danych wykazywanych w informacji o stanie mienia komunalnego, zgodnie z przepisem art. 267 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy.

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy** z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnosić do **Kolegium** tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.